

Vår handläggare
Marita Söderqvist

Till: Stockholms Stadshus AB
Att: Ingrid Storm
105 35 Stockholm

remiss@stadshusab.se

Remiss gällande " Genomförande av reviderade
EU-direktiv på avfallsområdet:
Rapportering och Miljösanktionsavgifter
Dnr SSAB2019/198

Stockholm Vatten och Avfall AB:s synpunkter

Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfall befarar att ett frivalssystem försämrar möjligheten till ett tillförlitligt statistikunderlag för det kommunala avfallet, då det för frivalshämtat kommunalt avfall blir aktuellt med en uppskattning av mängder istället för faktisk viktrapportering. Även mängdrapporteringen avseende icke-farligt-bygg- och rivningsavfall kan bli missvisande. För en korrekt mängdrapportering krävs utrymme för olika behållare för samma fraktion beroende på om det är rivningsavfall alternativt grovavfall, vilket ofta inte finns. Ett eget flöde för förpackningarna på återvinningscentraler är däremot bra.

Ett förtydligande behövs gällande i vilket led elektroniken från ett återbruksflöde faktiskt är ett avfall och där El-kretsen ska rapportera.

Förslaget om miljösanktionsavgifter uppfattas som positivt, med förtydligandet av synpunkten att de måste vara kännbara för att ge effekt.

I promemorian används kommunen i olika sammanhang och det bör förtydligas vid vilket avseende man avser kommunen såsom renhållare respektive tillsynsmyndighet.

I promemorian görs en bedömning att frivalet kan innebära ett visst merarbete i fråga om rapportering. Bolaget bedömer att det blir ett avsevärt merarbete med rapportering, kommunikation samt uppföljning och dessutom svårare att kvalitetssäkra statistiken.

Bakgrund

Stockholm Vatten och Avfall AB har givits tillfälle av Stockholm Stadshus AB att yttra sig med anledning av promemorian Genomförande av EU-direktiv på avfallsområdet: Rapportering och miljö sanktionsavgifter (dnr M2019/01091/R). Svar på remissen lämnas utifrån den verksamhet som bedrivs inom ramen för dotterbolaget Stockholm Avfall AB (Bolaget), som innehar uppdrag som Stockholm stads renhållare.

Allmänt

Bolaget är positivt till EU:s ändringsdirektiv avseende arbetet med att komma högre i avfallstrappan, säkerställa en ökning av, och hög kvalitet på, återvinningen. Ändringsdirektivet syftar också till att förenkla och harmonisera rapporteringskraven vilket också är positivt. I ärendet lämnas endast synpunkter inom områden som direkt berör bolaget.

Rapportering av kommunalt avfall

Promemorian redovisar olika alternativ för inrapporteringen till Naturvårdsverket. Ett är att avfallsproducenterna och avfallsentreprenörerna skickar information direkt till Naturvårdsverket, vilket konstateras av utredningen skulle innebära ett för stort merarbete. Alternativet som förordas är istället att kommunen hämtar in, bearbetar och rapporterar informationen till Naturvårdsverket.

När det gäller rapportering av kommunalt avfall till Naturvårdsverket har det framförts att denna information redan behandlas av kommunerna och att det därför är fördelaktigt att kommunerna ansvarar för insamling, sammanställande och rapportering av dessa uppgifter. Gällande det avfall som stadens upphandlade entreprenörer samlar in stämmer det att dessa mängder idag rapporteras in på frivillig basis i AvfallWeb, Avfall Sveriges statistiksystem. Bolaget vill dock förtydliga att det är bolaget, stadens renhållare, som i dag använder dessa uppgifter som statistikunderlag. Enligt promemorians förslag ska dock rapporteringsskyldigheten förenas med en miljö sanktionsavgift och bolaget förutsätter därför att dessa ärenden hanteras av tillsynsmyndigheten, Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Stockholm.

Eftersom den statistik som rapporteras in idag inte är av den omfattning eller detaljnivå som föreslås behövs en del kompletteringar för att rapporteringen ska fungera ändamålsenligt. Bolaget är också frågande till om utredningen i sin beräkning av mertid behandlat frågan om tillsynsmyndighetens omställning eftersom denna idag inte behandlar dessa uppgifter. För att reducera det merarbete, som inrapporteringen av statistik från verksamheter som valt frivillssystemet kommer att innebära, behöver antingen AvfallWeb kompletteras med en modul för detta, alternativt att staden/kommunen tar fram ett digitalt system för detta som enkelt kan överföra data till AvfallWeb.

Bolaget ser problem med att få tillförlitliga uppgifter från de som yrkesmässigt samlar in kommunalt avfall eller de som transporterar och behandlar sitt avfall själva. Idag är alla matavfallsbehållare och de flesta restavfallsbehållarna taggade och vägs vid tömningen. Det är tveksamt att enskilda åkare investerar i dyra vågsystem i bilen utan avfallet vägs vid behandlingsanläggningen och kan inte då hänföras till kund/typ av verksamhet. Avfallet i bilen kan dessutom komma från olika kommuner i regionen. Statistikunderlaget och uppföljningsmöjligheterna för rest- och matavfall kommer att bli sämre i motsats till syftet med regleringen. Bolaget har lång erfarenhet av att kräva statistikuppgifter från enskilda entreprenörer avseende insamlingen av grovavfall i samband med koncessionsupphandling. Den statistik som erhållits har varit bristfällig och i många fall uteblivit, trots påstötning. Förhoppningen är att en kännbar miljöskaktionsavgift ger effekt.

Rapportering av icke-farligt bygg- och rivningsavfall

Bolaget har idag inte någon fraktion som benämns bygg- och rivningsavfall utan har delat materialet i mer noggrannare fraktioner och behöver därför tydliggöra vilka fraktioner på återvinningscentraler som innehåller eller helt utgörs av bygg- och rivningsavfall. Mängdberäkningen kan bli något missvisande då det inte finns utrymme på återvinningscentralerna att ha olika behållare för samma fraktion beroende på om det är rivningsavfall eller grovavfall.

Rapportering av förpackningar, förpackningsavfall och returpapper

Bolaget håller på att se över materialströmmar på återvinningscentralerna. Bolaget vill dela upp förpackningar från annat avfall, eftersom förpackningarna får högre avsättning om de är separerade och går i enskilt flöde. Detta ligger i linje med vad som föreslås i promemorian gällande producentansvar och förpackningar.

Rapportering av elavfall

När det gäller inrapportering av förberedelse för återanvändning så kan vårt återbruksflöde av elektronik diskuteras. Bolaget väljer att se det som att det ännu inte är ett avfall och att det möjligen blir ett avfall när det hamnat hos Myrorna/Stadsmissionen eller ännu bättre hos en kund som köper varan. Då behöver alltså inte El-Kretsen rapportera in denna mängd till Naturvårdsverket förrän det faktiskt blir ett avfall.

Miljöskaktionsavgifter

Miljöskaktionsavgiften ska vara effektiv, proportionell och avskräckande och ska tas även om överträdelse inte skett uppsåtligt eller av oaktsamhet.

En miljöskaktionsavgift ska kunna tas ut av den som lämnar avfall till någon som inte har de tillstånd som krävs för hanteringen. Enligt förslaget är överträdelsen relativt enkel att konstatera för berörda tillsynsmyndigheter vid tillsyn. Men

tillsynsarbetet och uppföljningen av densamma måste öka radikalt då det i Stockholms stad finns närmare 3 400 restauranger och därtill kommer en mängd andra verksamheter med kommunalt avfall. Även om det endast skulle vara 10 % som valde annan entreprenör än kommunens så gäller det att finna dem, vilket förutsätter ett bra samarbete med tillsynsmyndigheten i staden som måste avsätta ökade resurser för uppföljning.

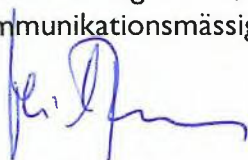
Angående miljöstraffavgift för företag som lämnar avfall till företag utan tillstånd menar bolaget att detta borde utökas till att omfatta även privatpersoner.

Konsekvenser

I promemorian görs en bedömning att frivålet bedöms kunna innebära ett visst merarbete i fråga om rapportering och att i kommuner som Göteborg och Stockholm kan antas att tidsåtgången för att bearbeta data blir betydligt större då fler sannolikt kommer att välja friväl. Den bedömningen gör också Bolaget.

Vad som också befaras är att frivålet innebär sämre möjligheter till uppföljning av avfallsmängder och miljöstyrning. Med det statistikunderlag som finns idag kan bolaget se mängden restavfall resp. matavfall per behållare och framförallt förhållandet dessa fraktioner emellan. Möjligheten att använda miljöstyrande taxa d.v.s. minska matsvinnet och ökad materialåtervinning försvinner för den grupp verksamheter som väljer frivälssystemet, se bolagets svar på remiss om Genomförande av reviderade EU-direktiv dnr M2019/01776/R.

Precis som promemorian tar upp behöver informationsinsatser gentemot aktörerna genomföras och föreskrifterna revideras. Detta skulle i så fall ske Samtidigt som stora kommunikationsinsatser planeras avseende matavfallsobligatoriet, vilket inte är lyckat vare sig ekonomiskt eller kommunikationsmässigt.

Mårten Frumerie
Verkställande direktör